

سۇئال

ھەممەيلەنگە مەلۇم: بەزى ۋاقىتلاردا بەزەن ئاياللارنىڭ ئەۋرىتىدىن يەل چىقىپ كېتىدۇ، بۇ يەل بەزىدە ئاۋازلىق بولىدۇ، كۆپ ھاللاردا ئاۋازسىز بولىدۇ، سىلەر ئىلگىرىكى پەتىۋادا بۇنىڭ بىلەن تاھارەتنىڭ بۇزۇلمايدىغانلىقىنى بايان قىلغان ئىدىڭلار، مېنىڭ سوئالىم بۇ تېمىغا مۇناسىۋەتلىك، ئەگەر ئايالدىن ھەرقانداق ئەھۋالدا ۋە ھالەتلەردە بۇنداق يەل چىقىش داۋاملاشقان بولسا، (ئولتۇرغان ياكى ھەرىكەتلەنگەن ياكى ناماز ئادا قىلىۋاتقان ھالەتلەردە)، ئەڭ قىيىن بولغىنى نامازدا بولسا بۇ يەلنىڭ چىقىش ئورنىنى ئايرىيالمايدۇ. ئالدىدىن چىققان بولسا نامازنى داۋام قىلامدۇ ياكى كەينىدىن چىققان بولسا يېڭىدىن تاھارەت ئېلىپ نامازنى قايتىدىن ئادا قىلامدۇ؟ بۇنى ئايرىيالمايدۇ، ئايال بۇنداق ھالەتتە قانداق قىلىدۇ، بولۇپمۇ بۇنداق ھالەت نامازدا خۇشۇننىڭ بولماسلىقى ۋە زېھنىنىڭ چېچىلىشىغا سەۋەب بولىدۇ، بۇ يەلنى ئالدى تەرىپىدىن چىقتى دېگەننى كۇچلاندىرۇپ نامازنى داۋاملاشتۇرۇپمۇ ياكى بۇ يەل يۈزدە يۈز كەينىدىن چىقتى دېگەننى كۇچلاندىرۇپ نامازنى بۇزۇپ، بېرىپ تاھارەت ئېلىپ كېلىپ نامازنى يېڭىدىن باشلامدۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە ئۇلارغا ئەگەشكەن كىشىلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: ئايالنىڭ ئالدى تەرىپىدىن چىققان يەلنىڭ تاھارەتنى بۇزىدىغانلىقى توغرىسىدا پىقھى ئالىملار ئوخشىمايدىغان ئىككى تۈرلۈك قاراشتا بولدى:

بىرىنچى قاراش: تاھارەتنى بۇزىدۇ، بۇ شاپىئى، ھەنبەلى مەزھەپ ئالىملىرىنىڭ سۆزىدۇر.

ئىمام نەۋەۋىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: “ئەرنىڭ ياكى ئايالنىڭ ئالدى تەرىپىدىن ياكى كەينى تەرىپىدىن چىققان نەرسە تاھارەتنى بۇزىدۇ، چىققان نەرسە، چوڭ تەرەت، كىچىك تەرەت، يەل، قۇرۇت، قان، يېرىك، تاش، ياكى باشقا نەرسىلەر بولسۇن ئادەتتە چىقىدىغان نەرسە بىلەن كەمدىن كەم كۆرۈلىدىغان نەرسىنىڭ چىقىش ئارىسىدا ھېچ پەرق يوق، يەل ئايالنىڭ ۋە ئەرنىڭ ئالدى تەرىپىدىن چىقسۇن ياكى كەينى تەرىپىدىن چىقسۇن بۇنىڭ ھېچ پەرقى يوق. بۇنىڭغا ئىمام شاپىئى “ئەلئۇم” ناملىق ئەسىرىدە دەلىل بايان قىلغان، شاپىئى مەزھەپ ئالىملىرى بۇنىڭغا ئىتتىپاق كەلگەن.” [“ئەلمەجمۇ” 3 - توم 2 - بەت. ئىبنى ھەجەر ھەيتەمنىڭ “تۆھپەتۇل مۇھتاج” 1 - توم 127 - بەتكە قارالسۇن].

ئىبنى قۇدامە رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: “سالى ئاتىسىدىن نەقىل قىلغان ئايال كىشىنىڭ ئەۋرىتىدىن يەل چىققانلىق توغرىسىدىكى مەسىلىدە: ئىككى يولنىڭ بىرىدىن ھەر قانداق نەرسە چىقسا تاھارەت بۇزۇلدى دەپىلگەن”.

قازى ئەبۇ يەئلا مۇنداق دەيدۇ: “ئەرنىڭ زەكرىدىن ۋە ئايالنىڭ پەرىجىدىن يەل چىقسا تاھارەت بۇزۇلدى”. [“ئەلمۇغنى” 1 – توم 125 – بەت. مىرداۋىينىڭ “ئەلئىنساپ” 1 – توم 195 – بەتكە قارالسۇن].

ئىككىنچى قاراش: تاھارەت بۇزۇلمايدۇ، بۇ ھەنەپىي ۋە مالىكى مەزھەپ ئالىملىرىنىڭ قارىشىدۇر.

“رەددۇلمۇختار” 1 – توم 136 – بەتتە مۇنداق كەلگەن: “ئەرنىڭ زەكرىدىن يەل چىقىش بىلەن تاھارەت بۇزۇلمايدۇ، چۈنكى بۇ ھەقىقىي يەل چىقىدىغان ئورۇن ئەمەس، گەرچە يەل چىققان تەقدىرىدەمۇ، ئۇ نىجاسەتنىڭ ئورنىدىن قوزغالمايدىغان، بۇنىڭ بىلەن تاھارەت بۇزۇلمايدۇ”. [بەدائى سەنئى “1 – توم 25 – بەتكە قارالسۇن].

مالىكى مەزھەبىدىكى ئالىم دەردەرىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: “ئادەتتە چىقىدىغان نەرسە ئىككى يولنىڭ غەيرىدىن چىقسا، ئېغىزدىن ياكى سۈيدۈك دۇبۇردىن چىقسا ياكى ئالدىدىن يەنى ئايالنىڭ پەرىجىدىن، ياكى بەدەندىكى باشقا بىر تۆشۈكتىن چىققان بولسا بۇنىڭ بىلەن تاھارەت بۇزۇلمايدۇ”. [“شەرھىل كەبىر مەئەھاشىيەتىل دۇسۇقى” 1 – توم 118 – بەت.]

بۇ يەل مەسىلىدە كۈچلۈك ئىختىلاپ بولغانلىقى سەۋەبىدىن، شەكسىز مەسئۇلىيەتنى تولۇق ئادا قىلىش ئۈچۈن تاھارەت ئېلىش كېرەك، چۈنكى بۇ قاراش ئېھتىيات تەرەپتىن ۋە مەسىلىنىڭ كۆرۈنۈشىگە يېقىن بولغانلىقى ئۈچۈندۇر، بۇ توغرىدا يەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «پەقەت يەلدىن ياكى ئاۋازدىن تاھارەت ئېلىنىدۇ» دېگەن. [تىرمىزى رىۋايىتى 74 – ھەدىستە بۇ ھەدىسنى ھەسەن سەھىھ دېگەن. شەيخ ئەلبانى سەھىھ دەپ “سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمىدا” 7572 – كەلتۈرگەن.]

ئىمام ئابدۇللاھ ئىبنى مۇبارەك ۋە باشقا ئالىملار بۇ ھەدىسنى ۋە باپتىكى بۇنىڭدىن باشقا ھەدىسلەرنى يەل ئالدى تەرەپتىن چىقسا تەرەتتىن بۇزىلىدىغانلىقىغا دەلىل قىلغان.

ئىمام تىرمىزى رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: “بۇ، تاھارەت ئېلىش ئاۋازىنى ئاڭلىغان ياكى پۇراقنى پۇرىغان كىشىگە ۋاجىپ بولىدۇ دېگەن ئالىملارنىڭ سۆزىدۇر. ئابدۇللاھ ئىبنى مۇبارەك مۇنداق دەيدۇ: “ئەگەر تاھارەتنىڭ بۇزۇلغانلىقىدا شەكلىنىپ قالغان بولسا، تاھارەتنى بارلىقىغا قەسەم قىلدۇرسا قەسەم قىلىپ بېرەلەيدىغان دەرىجىدە ئىشەنچ قىلسا، ئۇ كىشىگە تاھارەت ئېلىش ۋاجىپ بولمايدۇ، يەنە مۇنداق دەيدۇ: ئايالنىڭ پەرىجىدىن يەل چىقسا، ئۇ ئايالغا تاھارەت ئېلىش ۋاجىپ بولىدۇ. بۇ ئىمام شاپىئى ۋە ئىسھاقنىڭ سۆزىدۇر”.

يۇقىرىدا بايان قىلىنغان مەسىلىدە چىققان يەلنىڭ ئارىلىشىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن يەل ئالدىدىن چىقتىمۇ ياكى كەينىدىن چىقتىمۇ ئەگەر كەينىدىن چىققان بولسا بىردەكلا تاھارەت بۇزۇلدى، ئەگەر ئالدىدىن چىققان بولسىمۇ كۆپچىلىك ئالىملارنىڭ قارىشىدا تاھارەت بۇزۇلدى. تاھارەت ئېلىۋېتىش تەرىپى كۈچلۈك بولىدۇ، بولۇپمۇ يەلنىڭ ئەسلى ئورنى كەينى تەرەپ بولغانلىقىدىن،

ئەمما كەينىدىن باشقا ئەزادىن چىقىشى كەم ئۇچرايدىغان نادىر مەسىلە بولغانلىق ئۈچۈن بەزىلەر بۇنىڭغا كۆرە تاھارەت بۇزۇلمايدۇ دېگەن.

ئىككىنچى: ئەگەر بۇنداق شەكىلدە يەل چىقىش ھەرقانداق ھالەتتە ۋە شەكىلدە داۋاملاشقان بولسا، بۇ ئايال ئۈزۈرلۈك ھېسابلىنىدۇ، ھەتتا يەلنىڭ كەينىدىن چىققانلىقىغا ئىشەنچ قىلىسىمۇ ھەر نامازغا نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندە ئايرىم تاھارەت ئالىدۇ، بۇنىڭ بىلەن پەرز نامازنى ۋە خالىغانچە نەپلە نامازلارنى ئادا قىلىدۇ، نامازنىڭ ۋاقتى چىقىپ كەتمىگەن ھالەتتە چىققان يەل ئۈچۈن قايتىدىن تاھارەت ئېلىش كېرەك بولمايدۇ.

شەيخ شەنقىيىتى رەھىمەھۇللاھدىن: ئايرىم-ئايرىم ۋاقىتتا، كۆپ ھاللاردا ئايالنىڭ پەرىجىدىن يەل چىقسا بۇنىڭ بىلەن ھەر نامازنىڭ ۋاقتىدا تاھارەت ئالامدۇ؟ دەپ سورالغاندا، شەيخ مۇنداق جاۋاب بەرگەن: “بۇ ئالىملار ئارىسىدا ئىختىلاپ بولغان مەشھۇر مەسىلە، ئەۋرەت يەل چىقىشتا دۇبۇرنىڭ ھۆكۈمىدە بولامدۇ؟، بەزى ئالىملار (ئاللاھ ئۇلارغا رەھمەت قىلسۇن) ئەۋرەتتىن چىققان يەلنىڭ ھۆكۈمى كەينىدىن چىققان يەلنىڭ ھۆكۈمىدۇر. بۇ ئوخشاشنى ئوخشاشقا قاتقانلىق تەرەپتىن كۈچلۈك قاراشتۇر ۋە ئېھتىيات تەرەپتىنمۇ شۇنداق تۇر.

لېكىن ئايالدىن بۇ ئىش داۋاملاشسا، بۇنىڭ بىلەن قىيىنچىلىق، مۇشەققەت كېلىپ چىقسا، بۇ ۋاقىتتا ئايال خۇن كېسىلى بولغان ئايالنىڭ ھۆكۈمىدە بولىدۇ، خۇددى خۇن كېسىلى بولغان ئايالدىن قان كېلىپ تۇرسىمۇ ھەر نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندە يېڭىلاپ تاھارەت ئالغاندەك، يەل چىقىدىغان ئايالمۇ ھەر نامازنىڭ ۋاقتى كىرگەندە يېڭىلاپ تاھارەت ئالىدۇ ئۇنىڭدىن كېيىن يەل چىقىپ تۇرسىمۇ مەيلى، سۇيدۇك توختىمايدىغان ۋە كەينى تەرەپتىنمۇ يەل توختىمايدىغان كىشىلەرگە ئوخشاش بولىدۇ، ئەڭ ياخشىسى ئۆزىنىڭ دىنى ۋە ئىبادىتى ئۈچۈن ئېھتىيات يولىنى تۇتۇشى كېرەك. ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.” [شەرھى زادىل مۇستەقنى]

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.